

Το τραγούδι τ' Άη Γιωρκού και του δράκου

Παλιό παραδοσιακό Κυπριακό τραγούδι-παραμύθι
Σχολιασμένο από τον Άρη Στουγιαννίδη

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Επειδή είναι πολύ παλιό παραδοσιακό τραγούδι, δυστυχώς δεν γνωρίζω τον δημιουργό του.

Τα συμφώνα που περισπώνται προφέρονται με τσιτακισμό πχ το $\bar{\kappa}$ αι προφέρεται σαν τσε ή τζαι. Το $\bar{\chi}$ ως δασύ σίγμα όπως δηλαδή το γαλλικό ch στη λέξη chat. Τα διπλά συμφώνα δεν ακλουθούν την ορθογραφία της Νέας Ελληνικής, αλλά την Κυπριακή προφορά πχ. «πολλύ»

Το τραούι

Δευτέραν πού 'ν της Καθαράς που κάμνουν την **νομάδαν**¹
μες το καράβιν έμπηκεν την πρώτην εφτομάδαν
τζαι τρεις ημέρες έκαμεν να ρέξει² το Βερούτιν³
ψουμίν νερόν έν βρέθηκεν μέσα στην χώραν τούτην

Ψουμίν νερόν είχεν πολύν κάτω μακρά στο πλάτος
κει μέσα εκατώκησεν ένας μεγάλος δράκος
και δεν τ' αφήνει το νερόν στην χώραν τους να πάει
ταϊνίν⁴ του εκάμνασιν π' όναν παιδίν να φάει
να ξαπολύσει το νερόν στην χώραν για να πάει

Άλλοι είχαν 'εξι $\bar{\kappa}$ αι οχτώ τζαι πέμπαν του τον έναν
 $\bar{\kappa}$ ' ήρτεν γυρίν⁵ τ' αφέντη μας τ' αφέντη βασιλέα
είχεν μιαν κόρην μονασιήν τσ' είχεν να την παντρέψει
θέλοντας $\bar{\kappa}$ αι μην θέλοντας του δράκου να την πέψει
παντίς⁶ $\bar{\kappa}$ η κόρη εν άγιος Χριστός $\bar{\kappa}$ ' απάκουσεν⁷ την
τον Άη Γιώρκην νάσου τον που πάνω κατεβαίνει
 $\bar{\kappa}$ αι με την σέλαν την γρουσήν $\bar{\kappa}$ αι το γρουσόν αππάριν

---

¹ Νομάδα από το νόμος, συνήθειο, έθιμο. Τα κούλουμα στο κυπριακό ιδίωμα. Είναι δε τα κούλουμα ο εορτασμός της Καθαράς Δευτέρας, που γίνεται σύμφωνα με το έθιμο στο ύπαιθρο και συνοδεύεται από φαγοπότι, χορό, πέταγμα χαρταετού κτλ.: Πού θα κάνετε κούλουμα || η ίδια η Καθαρά Δευτέρα: Πότε έχουμε κουλουμα ; Από τον πληθ. του **κούλουμο** < *κούμουλο* `σωρός´ με αντιμετάθεση [m-l > l-m] < λατ. **cumulus** -ο (πρβ. διαλεκτ. *κούμουλο, κουμούλι, κουλούμι* `σωρός, ιδ. χώματος´)] τα νέφη που λέγονται «σωρείτες» ονομάζονται διεθνώς cumulus. Πβλ. Επωνυμία: Κουμούλης, Κιμούλης

² φθάσει

³ Βερούτι : η Βυρητός της Συρίας

⁴ Από το τουρκικό *taşın*: Σητηρέσιο, μερίδα γεύματος

⁵ Ο γύρος, η σειρά

⁶ Παντές: σαμπως, σαματις

⁷ Επηκουσεν δηλ εισακουσε την παρακληση

στέκεται συλλοήζεται πως να την χαιρετήσει...

Άη Γιώρκης –

“για να την πώ μουσκοκαρκιάν,
μουσκοκαρκιά έσει κλώνους
για να την πώ τρανταφυλλιάν,
τρανταφυλλιά έχει αγκάθκια
ας τηνε χαιρετήσουμε
σαν χαιρετούμεν πάντα”

Άη Γιώρκης –

“Ωρα καλή σου λυερή, ώρα κάλη τζαι γειά σου
μούσκους τζαι ροδοστέφανα στα καμαρόφρυά σου!
κ' ίντα γυρέφκεις λυερή στου δράκου το πηγάδιν
του δράκοντα του πονηρού να φκεί και να σε φάει;”

Πριγκίπισσα

-“Αφέντη μου τα πάθη μας να σου τα πώ δεν φτάνω
άθρωποι που την πείναν τους τρώσιν ένας τον άλλον
έτσι έθελεν η τύχη μου, έτσι ήταν το γραφτόν μου
μές την κοιλιάν του δράκοντα να κάμω το ταφκίόν⁸ μου”

Νάσου πο κεί τον δράκονταν στην στράτα κ' ανεβαίνει
κι' όταν τους είδεν κ' ήταν τρεις κρυφές χαρές παθαίνει...

Δράκος

-“μπούκκωμαν⁹ τρώω τον άδρωπον, το γιώμαν την κοπέλαν,
τζαι ως τα ηλιοβουττήματα¹⁰ άππαρον¹¹ με την σέλλαν”

Μιάν χατζιαρκάν του χάρισεν τσ' η πόλη ούλλη εσίστειν
και το σκαμνίν του βασιλιά έππεσεν και τσακκίστειν
φκάλλει που το δυσάχιν του μεάλον αλυσίδιν
τζαι έπκιασεν και ταπεινώσεν κείν το μεάλον φίδιν...

Άη Γιώρκης –

“Τράβα το κόρη λυερή στην χώραν να το πάρεις
για να το δούν αβάφτιστοι να πάν να βαφτιστούσιν

---

⁸ Τον ταφο μου

⁹ Από το βουκκα ή μπουκιά > το μπουκωμα ηγουν το πρωινο, προγευμα, μπρεκφαστ.

¹⁰ Ηλοβασιλέματα, δύση, δείλη.

¹¹ Άππαρος : άλογο από το μεγεθυντικό του ίππος >ίππαρος >άππαρος.

για να το δούν απίστεφτοι να πάν να πιστεφτούσιν”

Άνταν¹² τους βλέπει ο βασιλιάς κρυφές χαρές παθαίνει...

Βασιλιάς

-”Πκοιός είν'αυτός που μού 'καμεν τούτην την καλοσύνην
να δώκω το βασίλειον μου τσ' ούλλον τον θησαυρόν μου
να δώκω και την κόρην μου και να γενεί γαμπρός μου”

και πολοήθην ο Άγιος και λέει και λαλεί του...

Άη Γιώρκης -”

Έν θέλω το βασίλειόν σου μήτε τον θησαυρόν σου.
Μιάν εκκλησιάν να χτίσετε μνήμην τ' Άη Γιωργίου
που έρκεται η μέρα¹³ του κοστρείς¹⁴ του Απριλίου!!!”

Μια παραλλαγή που τραγουδά ο Αλκίνοος Ιωαννίδης

Δευτέρα ήτουν της Καθαράς που κάμνουν την **νομάδαν**

Μεσ το καράβιν έμπηκεν την πρώτην εφτομάδαν

Τζαι τρεις ημέρες έκαμεν να ρέξει το Βερούτιν

Ψουμίν, νερόν εν εβρέθηκεν μεσά στην χώραν τούτην

Ψουμίν νερόν είχεν πολλύν κατω μακρά στο πλάτος

Τζειμέσα εκατώκησεν ένας μεάλος δράκος

Τζαι δεν τ' αφήνει το νερόν στην χώραν τους να πάει

Ταΐνιν του εκάμνασιν 'π' οναν παιδίν να φάει

Να ξαπολύσει το νερό, στην χώραν για να πάει

Άλλοι είχαν έξι και οκτώ τζι επέμπαν του τον έναν

τζι ήρτεν γυριν τ' αφέντη μας, τ' αφέντη βασιλέα

Είχεν μιαν κόρην μοναχήν τζι είχεν να την παντρέψει

Θέλοντας τζαι μη θέλοντας του δράκου να την πέψει.

Παντήσκει κόρη εν άγιος, Χριστός τζι απάκουσεν την

Τον Άη Γιώρκην να σου τον 'που πάνω κατεβαίνει

τζαι με την σέλλαν την γρουσήν τζαι το γρουσόν απάριν

Στέκεται συλλοΐζεται πώς να την σιαιρετήσει

---

¹² οταν

¹³ Μερα του : η ημερα της εορτης του

¹⁴ Κοστρεις : εικοσιτρεις

-Για να την πω μουσκοκαρκιά, μουσκοκαρκιά έσει κλώνους
Για να την πω τρανταφυλλιά, τρανταφυλλιά έσει αγκάθια
Άτε ας τη σιαιρετήσουμε σαν σιαιρετούμεν πάντα

-Ωρα καλή σου λυερή, ώρα καλή τζαι γειά σου
Μουσκούς τζαι ροδοστέμματα στα καμαρόφρυα σου
τζι είντα γυρεύεις Λυερή στου δράκου το πηγάδιν
Του δράκοντα του πονηρού, να βκεί τζαι να σε φάει

-Αφέντη μου τα πάθη μας να σου τα πω δεν φτάνω
Άθρωποι 'που την πείναν τους τρώσιν ένας τον άλλον
Έτσι έθελεν η τύχη μου, έτσι ήτουν το γραφτό μου
Μεσ στην τζουλιάν του δράκοντα να κάμω το θαφκειόν μου

Να σου ποτζεί τον δράκοντα 'που κάτω τζι ανεβαίνει
τζι όταν τους είδε τζι ήταν τρεις κρυφές χαρές παθαίνει
-Μπουκκωμαν τρώω τον άδρωπον, το γιομαν την κοπέλλαν
τζαι ως τα λιοβουττήματα άππαρον με την σέλλαν

Μιαν χατζιαρκάν του χάρισεν τζι η πόλις ούλλη εσειστην
τζαι το σκαμνίν του βασιλιά έππεσεν τζι ετσακκίστην
Βκάλλει 'που το δισσάτζιν του μεάλον αλυσίδιν
τζι έπκιασεν τζι εχαλίνωσεν τζειν' το μεάλον φίδιν

-Τράβα το κόρη λυερή στην χώραν να το πάρεις
Για να το δουν αβάφτιστοι να παν να βαφτιστούσιν
Για να το δουν απίστευτοι να παν να πιστευτούσιν

Άνταν τους βλέπει ο βασιλιάς κρυφές χαρές παθθαίνει
-Ποιός ειν' αυτός που μου 'καμεν τούτην την καλοσύνην
Να δώκω το βασίλειον μου τζι ούλλον τον θησαυρόν μου
Να δώκω τζαι την κόρην μου τζαι να γενεί γαμπρός μου

Τζι επολογήθην Άγιος τζαι λέει τζαι λαλεί του
Έν θέλω το βασίλειον σου μήτε τον θησαυρόν σου
Μιαν εκκλησιάν να χτίσετε, μνήμην τ' Άη Γιωργίου
Που έρκεται η μέρα του κοστρείς του Απριλλίου

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

<http://youtu.be/BTxuCbsdziA>

Χρήστος Σίκκης

<http://youtu.be/m9CBok9B3cU>

Αλκίνοος Ιωαννίδης

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1013 Ν. ΠΟΛΙΤΟΥ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΚΕΦ. 19 ΔΡΑΚΟΙ